

ISMERTETÉSEK.

A Fővárosi Könyvtár évkönyve. VIII. 1938. — Budapest (1939.)
Szfv. Háziny. 427 l. 4r.

A régebbi évfolyamokhoz képest idén terjedelemben majd negyedrésszel növekedett évkönyvben elsőben az 1938. évi könyvtári jelentésnek a látogatottságot bizonyító adatai ragadják meg a figyelmet. A Fővárosi Könyvtárat az említett esztendőben 1,326.227 alkalommal keresték fel, mely adatból 216.349 a Központi Könyvtár olvasóit jelzi. E hatalmas számok még plasztikusabban tűnnek elő, olvasván, hogy 1925-ben mindössze 405.667 volt az évi látogatókat jelző index, továbbá mikor kiderül, hogy az 1938. évi látogatások száma a megelőző esztendőhöz képest összesen 54.792-vel, a Központi Könyvtár igénybevevőké pedig közel 25 ezerrel duzzadt meg. A Fővárosi Könyvtár ma Magyarország legjobban használt, a befektetett tőkét leginkább gyümölcsözőtető ilyenmű intézménye.

Ha minden könyvtár immanens célja itt ily jelentős mértékben való megvalósulásának okai után keresünk, az Évkönyv teljes válasszal szolgál a figyelmes érdeklődőknek. — Észre kell vennünk, hogy a többé-kevésbé tisztán tudományos jellegű budapesti nagy közkönyvtárakkal szemben a Fővárosi Könyvtár közművelődési könyvtár és tudományos könyvtár is egyszerre. Azt is látnunk kell, hogy új könyvek beszerzése — a viszonylag jó anyagi körülmények miatt — itt a legnagyobb arányú. Már pedig a friss könyvanyag vonzza a közönséget. De hibát követne el az okok nyomozója, ha figyelmen kívül hagyná az emberi gondolat munkáját ama faktorok sorában, melyek ekkora tömegeket irányíthattak egy könyvtár kapuiba. A Fővárosi Könyvtár vezetősége igen jól teszi, mikor a tulajdonképeni közművelődési könyvtári szerepet betöltő fiókkönyvtárakat jól ellátja modern anyaggal (1938-ban majdnem 13 ezer új kötet jutott ezeknek), és igen ügyesen jár el, mikor a nagy pénzen beszerzett tudományos anyagnak megfelelő (ha szabad így mondani) reklámról gondoskodik. Mindnyájan tudjuk, hogy az átlagember akkor olvas tudományos tárgyú könyvet, ha nyújtják neki és könnyen jut hozzá. A Fővárosi Könyvtár tudományos tárgyú új beszerzéseinek évenként közzétenni szokott jegyzéke pedig, mely részletes indexekkel felszerelve a decimális rendszer sok-sok apró szakcsoportja szerint tartalmazza az anyagot és egy-

ben a könyvtári jelzetet is közli, nemcsak irodalmi felvilágosítással szolgálhat az érdeklődőknek szerte az országban, hanem rendszerességével és az aktuális problémák kidomborításával szinte hivatgatja a beléje tekintőt: *tolle, lege!* — Minthogy a Könyvtár életmenetében az utóbbi évek folyamán semmi különös újítás nem történt, a látogatottság fokozatos növekedése csakis népszerűsödését jelentheti. El lehet mondani tehát, hogy a Könyvtár szerepe valóban szerves kiegészítője a Főváros népművelési munkásságának.

Az Évkönyv célkitűzései egyébként a régiek. A nagyközönségen kívül idén is hoz valamit könyvtárosnak éppúgy, mint tudósnak is. Az egyes dolgozatok sorából ki kell emelni a **KELÉNYI B. OTTÓ** és **SZÁSZ BÉLA** gyűjtésében készült és több mint száz oldalon 1130 címet tartalmazó aquincumi bibliográfiát. A könyvészet a Fővárosi Könyvtár anyagán kívül az Aquincumi Múzeum, a Nemzeti Múzeum és az Egyetemi Könyvtár állományának felhasználásával készült és a kérdéssel speciálisan foglalkozó önálló műveken, folyóiratcikkekken kívül az Aquincumi Múzeum és a Fővárosi Könyvtár újságcikkgyűjteményének idevonatkozó részét is felöleli, nemkülönben jelentős számban oly műveket is, melyek csak hosszabb-rövidebb a tárgyra vonatkozó utalásokat tartalmaznak. A gyűjtemény használhatóságát erősen növeli, hogy anyaga egészen kiskörű tárgyi csoportok szerint van felsorakoztatva és a kutató vagy érdeklődő külön fáradság nélkül együtt találja mindazt, ami pl. a budavidéki régi kelta-településről, az egykori utakról, az aquincumi amphitheatrumról, a víziorgonáról, Transaquincumról, vagy a Sicambria-kérdésről íródott. A legtöbb műnél annak tartalma, vagy kiemelkedő értéke is közöltetik (az idegennyelvűeknél az eredeti szöveggel egyező nyelven!), továbbá a könyvek lelőhelyei is megjelöltenek. E sok szerető gonddal készült összeállítás példája lehet a lelkiismeretes, bár olykor az irrealitásig fejlesztett precizitással készült könyvészetnek.

NÉMETH ENDRÉNEK a decimális rendszer történeti kifejlődését tárgyaló értekezése gondolatkeltő és a jövő fejlődéslehetőségeit latolgató tartalmánál fogva könyvtáros-embernek hasznos lehet annál is inkább, mert — miként a cikkből kiderül — a Fővárosi Könyvtáron, mint a rendszer hazai anyaintézetén kívül ma már országszerte kb. 30 könyvtárban otthonos a decimális szakkatalógus. **HANSKARL ERZSÉBETNEK** a *Wienerisches Diarium 1703—53.* évfolyamainak budai vonatkozású anyagát felsorakoztató, nagy szorgalommal és odaadással készült dolgozatából a régi hírlapoknak történelmi forrásként való felhasználhatóságát illetőleg szerezhetünk okulást.

Az Évkönyvet azzal az érzéssel tesszük le, hogy a szerkesztőt idén ismét elismerés illeti a szép munkáért. **OSZETZKY DÉNES.**